

Sygn. akt III A Ua 1699/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Staśkiewicz (spr.)
Sędziowie:	SSA Stanisława Kubica SSA Barbara Pauter
Protokolant:	Adrianna Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku Z. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o prawo do deputatu węglowego

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 25 października 2011 r. sygn. akt IX U 1766/11

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że odwołanie oddala.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 października 2011 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 23 sierpnia 2011 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy Z. K. prawo do zwiększenia wysokości przyznanej mu renty o ekwiwalent pieniężny za deputat węglowy w okresie od dnia 1 lipca 2011 r. do dnia 30 czerwca 2014 r.

Rozstrzygnięcie powyższe Sąd pierwszej instancji oparł na następująco ustalonym stanie faktycznym:

Decyzją z dnia 1 lutego 1984 r. Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych przyznała wnioskodawcy Z. K., urodzonemu (...), rentę inwalidzką od dnia 1 stycznia 1983 r. Renta ta była wypłacana wnioskodawcy początkowo przez kolejowy organ rentowy, a następnie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, nieprzerwanie do dnia 31 maja 2005 r.

W okresie od dnia 29 września 2006 r. do dnia 31 grudnia 2007 r. renta była wypłacana wraz z deputatem węglowym.

W dniu 11 stycznia 2008 r. wnioskodawca złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Organ rentowy decyzją z dnia 28 sierpnia 2008 r. odmówił wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Odwołanie wnioskodawcy od tej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie o sygn. akt IX U 1768/09.

W dniu 23 kwietnia 2009 r. wnioskodawca ponownie złożył wniosek o rentę. Organ rentowy decyzją z dnia 27 lipca 2009 r. odmówił mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt IX U 2015/09 wyrokiem z dnia 28 maja 2010 r. zmienił decyzję organu rentowego i przyznał wnioskodawcy rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2009 r. na okres 2 lat. W wydanej wówczas opinii ustalono, że Z. K. jest nadal od dnia 1 lipca 2009 r. częściowo niezdolny do pracy.

W decyzji z dnia 30 lipca 2010 r. wykonującej w/w wyrok Sądu Okręgowego, organ rentowy wyliczył wysokość renty wnioskodawcy z ogólnego stanu zdrowia, pomijając wysokość deputatu węglowego, jednocześnie poinformowano wnioskodawcę, że prawo do renty kolejowej z tytułu niezdolności do pracy nie przysługuje z uwagi na powstanie niezdolności do pracy po upływie 18 miesięcy od ustania prawa do renty kolejowej.

Sąd Okręgowy, rozpoznając odwołanie wnioskodawcy od w/w decyzji zlecił biegłemu (...)sporządzenie opinii, który uznał wnioskodawcę za trwale częściowo niezdolnego do pracy, równocześnie biegły ustalił, że wnioskodawca był także częściowo niezdolny do pracy w okresie od dnia 23 kwietnia 2009 r. do dnia 30 czerwca 2009 r. Wyrokiem z dnia 14 grudnia 2010 r. zmieniono decyzję organu rentowego z dnia 30 lipca 2010 r. i przyznano wnioskodawcy prawo do renty kolejowej z tytułu częściowej niezdolności do pracy, poczynając od dnia 1 czerwca 2009 r. na okres 5 lat.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu uchylił w/w wyrok i zniósł częściowo postępowanie. Po ponownym rozpoznaniu sprawy wyrokiem z dnia 18 lipca 2011 r. (sygn. akt IX U 664/11) Sąd Okręgowy we Wrocławiu zmienił decyzję organu rentowego z dnia 30 lipca 2010 r. i przyznał wnioskodawcy prawo do zwiększenia wysokości przyznanej mu renty o ekwiwalent pieniężny za deputat węglowy w okresie od dnia 1 lipca 2009 r. do dnia 30 czerwca 2011 r.

W dniu 11 kwietnia 2011 r. Z. K. złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Organ rentowy decyzją z dnia 1 sierpnia 2011 r. przyznał wnioskodawcy dalsze prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2011 r. do dnia 30 czerwca 2014 r.

Kolejną decyzją z dnia 23 sierpnia 2011 r. wykonującą wyrok Sądu Okręgowego z dnia 18 lipca 2011 r. przeliczył wnioskodawcy wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy z uwzględnieniem ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy za okres od dnia 1 lipca 2009 r. do dnia 30 czerwca 2011 r.

W świetle tych okoliczności Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z ustawą z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. Nr 84, poz. 948) prawo do ekwiwalentu za deputat węglowy przysługuje byłemu pracownikowi kolei niezależnie od tytułu, na podstawie którego pobiera on rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Skoro więc wnioskodawca jest byłym pracownikiem kolei, pobierał rentę przyznaną na podstawie ustawy z dnia 28 kwietnia 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin, a obecnie pobiera rentę z ogólnego stanu zdrowia, to w ocenie Sądu pierwszej instancji przysługuje mu prawo do ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył organ rentowy, zarzucając mu naruszenie art. 74 ust. 1 i 4 ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” przez przyznanie wnioskodawcy ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy w okresie od dnia 1 lipca 2011 r. do dnia 30 czerwca 2014 r., pomimo tego, że wnioskodawca bezpośrednio przed przyznaniem prawa do renty z tytułu

niezdolności do pracy, czyli od dnia 1 lipca 2009 r., nie był pracownikiem kolejowym i wymagany do przyznania prawa do renty okres składkowy i nieskładkowy przypadający w 10-leciu przed datą zgłoszenia wniosku o rentę, to jest od dnia 24 kwietnia 1999 r. do dnia 23 kwietnia 2009 r., został ustalony z tytułu zatrudnienia poza koleją.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest zasadna.

Bezspornym w sprawie jest, że wnioskodawca w okresie od dnia 1 stycznia 1983 r. do dnia 31 grudnia 2007 r. pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy przyznaną na podstawie przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych (renta kolejowa). Poza sporem jest również, że od dnia 1 lipca 2009 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. jest uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia, przyznaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2009 Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Nie było także sporne, że wnioskodawca w okresie od dnia 1 lipca 2009 r. do dnia 30 czerwca 2011 r. pobierał rentę zwiększoną o ekwiwalent pieniężny za deputat węglowy.

Natomiast sporna kwestia w sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy wnioskodawcy przysługuje prawo do zwiększenia wysokości przyznanej mu renty o ekwiwalent pieniężny za deputat węglowy w okresie od dnia 1 lipca 2011 r. do dnia 30 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy, powołując się na przepisy ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”, a w szczególności na art. 74 ust.1 tej ustawy, uznał, że prawo do ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy przysługuje byłemu pracownikowi kolei niezależnie od tytułu, na podstawie którego pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy i w konsekwencji przyznał wnioskodawcy prawo do zwiększenia wysokości przyznanej mu renty o ekwiwalent pieniężny za deputat węglowy.

Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska Sądu pierwszej instancji.

Co prawda art. 74 ust. 1 przewiduje możliwość nabycia prawa do deputatu węglowego byłemu pracownikowi kolejowemu również na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Jednak przepis ten nie może być interpretowany w oderwaniu do ust. 4 i ust. 11 tego przepisu. Zgodnie bowiem z ust. 4 prawo do deputatu węglowego nie przysługuje jednak emerytowi lub renciście, jeżeli nie przysługiwało mu w okresie zatrudnienia, z tytułu którego powstało prawo do emerytury lub renty. Z kolei ust. 11 stanowi, że prawo do pobierania ekwiwalentu pieniężnego ustaje lub ulega zawieszeniu wraz z ustaniem prawa do emerytury lub renty.

W świetle powyższych przepisów należy więc stwierdzić, że prawo do deputatu węglowego przysługuje pracownikom pracującym na kolei. Przysługuje ono również byłym pracownikom kolejowym, którzy na podstawie właśnie tego zatrudnienia nabyli emeryturę lub rentę. Tym samym nabycie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w oparciu o zatrudnienie wykonywane poza koleją, wyklucza skuteczne przyznanie prawa do deputatu węglowego. Nie zmienia tego fakt wcześniejszego wykonywania pracy na kolei, czy też pobierania renty kolejowej, gdyż jak wynika z ust. 11 w/w przepisu wraz z ustaniem zatrudnienia na kolei, czy też ustaniem prawa do renty kolejowej, ustaje prawo do deputatu węglowego. Zatem istotne jest ustalenie, czy przyznana renta w oparciu o przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, została ustalona na podstawie zatrudnienia kolejowego i wówczas prawo do deputatu węglowego przysługuje, czy też zatrudnienia poza koleją, co uniemożliwia nabycie prawa do tego świadczenia.

Jak wynika z akt sprawy zatrudnienie wnioskodawcy na kolei ustało w dniu 31 grudnia 1982 r. Po tej dacie wnioskodawca podejmował pracę wyłącznie poza koleją.

W okresie od dnia 1 stycznia 1983 r. do dnia 31 grudnia 2007 r. był uprawniony do renty kolejowej. Następnie w okresie od dnia 1 lipca 2009 r. do dnia 30 czerwca 2011 r. nabył prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy,

które na skutek jego wniosku z dnia 11 kwietnia 2011 r., decyzją z dnia 1 sierpnia 2011 r. zostało przedłużone do dnia 30 czerwca 2014 r. Skoro więc prawo do renty zostało przyznane wnioskodawcy po upływie 18 miesięcy od ustania prawa do renty kolejowej, to należy uznać, że zostało ustalone ono na nowo i w związku z tym, aby nabyć prawo do deputatu węglowego, wnioskodawca winien wykazać na nowo, że renta ta została ustalona w oparciu o okresy pracy na kolei. Tymczasem, jak już wyżej wskazano, wnioskodawca zaprzestał pracować na kolei w dniu 31 grudnia 1982 r. Wobec tego nie legitymuje się wymaganymi okresami pracy na kolei przypadającymi w ciągu ostatniego 10-lecia przypadającego przed dniem złożenia wniosku o rentę. Potwierdzają to wyraźnie akta rentowe, z których wynika, że w/w świadczenie rentowe zostało ustalone na podstawie zatrudnienia wnioskodawcy poza koleją, to jest w oparciu o zatrudnienie: od dnia 1 lipca 1993 r. do dnia 28 kwietnia 2000 r. w Zakładzie Budownictwa (...) w O., w okresach od dnia 28 kwietnia 2000 r. do dnia 31 sierpnia 2005 r. i od dnia 3 października 2005 r. do dnia 20 sierpnia 2008 r. w (...) sp. z o.o. we W. i od dnia 20 sierpnia 2008 r. do dnia 4 lipca 2009 r. w Spółdzielni Usługowej (...) we W. ZP Rejon O.. Niewątpliwie wykonywanie tego zatrudnienia nie uprawniało wnioskodawcy do deputatu i tym samym nabycie na jego podstawie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, w świetle art. 74 ust. 4 ustawy, sprzeciwia się przyznaniu mu deputatu węglowego w okresie pobierania tej renty.

Słuszności powyższych rozważań nie podważa fakt, iż wnioskodawca pobierał deputat węglowy w okresie od dnia 1 lipca 2009 r. do dnia 30 czerwca 2011 r., mimo pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, ustalonej na podstawie w/w zatrudnienia, to jest zatrudnienia poza koleją. Należy bowiem zauważyć, że prawo do deputatu węglowego ustało wraz z dniem ustania prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, czyli w dniu 30 czerwca 2011 r. Z tego też względu wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 18 lipca 2011 r., na podstawie którego wnioskodawca nabył w/w deputat węglowy, nie wiąże w niniejszej sprawie. Powyższy wyrok nie może również przesądzać o istnieniu dalszego prawa wnioskodawcy do deputatu węglowego, gdyż o tym rozstrzygają wyłącznie cytowane wyżej przepisy, a te jak wskazano nie stanowią podstawy do przyznania mu deputatu węglowego od dnia 1 lipca 2011 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. Sąd Apelacyjny nie podzielił również stanowiska Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wyrażonego w sprawie o sygn. akt III A Ua 84/11, że prawo do ekwiwalentu za deputat węglowy przysługuje byłemu pracownikowi kolei niezależnie od tytułu, na podstawie którego pobiera on rentę z tytułu niezdolności do pracy. Jak już wyżej wskazano dla ustalenia prawa do deputatu węglowego istotne jest, czy zatrudnienie na podstawie którego ustalono prawo do renty, uprawniało do deputatu węglowego, a nie sam tytuł nabycia świadczenia rentowego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie wnioskodawcy jako bezzasadne.